

Cümle Türleri - 2

1. Sanatçı, hikâyesini asi bir kuklanın istekleri ile içinde yaşamaya başladıktan sonra onun bir parçası olmaya çabladığı toplumun değerleri arasındaki çatışma üzerine inşa eder.

Bu cümleyle ilgili,

- I. Kurallı bir fiil cümlesidir.
II. Birden fazla yan cümlecik vardır.
III. Yapıca sıralı bağımlı cümledir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

2. (I) Pinokyo'yu ilk defa kırk beş yaşında okudum. (II) Ama filmini çok daha önceden izlemiştim. (III) Bunca sene sonra ancak şimdi anlıyorum ki benim Pinokyo sandığım şey ile asıl Pinokyo arasında dağlar kadar fark varmış. (IV) Buna biraz içerlediğimi itiraf etmeliyim; bugün romanda okuyup etkilendiğim ve hatırlamaya değer bulduğum pek çok olay, filminde yok. (V) Dahası çoğu karakter filminde tahrif edilmiş.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi sıralı cümledir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. I. Ne kendin gel ne de haber yolla.
II. Sanki onu saatlerce aramadık mı?
III. Ben de sizinle gelmeyecek değilim.
IV. Gel de bu adama güven artık!
V. Sizi bu konuda kandırıyor değilim.

Numaralanmış cümlelerden hangileri biçimce olumsuz, anlamca olumludur?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) III ve V. E) IV ve V.

4. Sıralı cümleler; her iki cümle arasında öge ortaklığı varsa bağımlı sıralı, yoksa bağımsız sıralı cümle olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi bağımsız sıralı cümledir?

- A) İçinizdeki potansiyeli kimse sizden iyi bilemez, en iyi siz değerlendirirsiniz.
B) Büyük insanların hayat hikâyelerini okuduğumda ilk zaferlerini kendilerine karşı kazandıklarını görmüşümdür, hepsinde de öz disiplin başta geliyordu.
C) Bir örs isen sessiz dur, yok çekiç isen sıkı vur.
D) Yapabileceğinizi düşünüyorsanız yapabilirsiniz, yapamayacağınızı düşünüyorsanız haklısınız.
E) Cesaret, korkuya direnmek ve korkuyu alt etmektir; korkusuzluk değildir.

5. Türkiye'de edebiyat tarihçiliğinde artık klişeleşmiş tavrılar ve yaklaşımlar mevcuttur. Söz konusu Türk romanı olduğunda sözü bunun Avrupa menşeli bir tür olduğundan tutup Tanzimat, Servetifünun ve uzun bir Cumhuriyet Dönemi'ne kadar getirmek bir âdet olmuştur. Bu tarihsel yaklaşıma ek olarak tek tek romanlar üzerinden ilerleyen, bu romanları belli bağlamlara oturtan okumalar yapan edebiyat eleştirmenlerimiz de yok değildi şüphesiz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) Birleşik cümle
B) Biçimce olumsuz, anlamca olumlu cümle
C) İsim cümlesi
D) Devrik cümle
E) Sıralı cümle

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisi eksiltili cümleye örnektir?**

- A) Bilmem hiç rastlanır mı yeryüzünde dengine
Bakarsın belki bugün karar verir ufuk
B) Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla
C) Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi
D) Çamlıbel'den Tokat'a doğru
Tuzlu yolların aktığı ırmak
E) Kahrımın nedenini söylesem irkilirler
Çünkü herkes beni Kays, seni Leyla bilirler

Cümle Türleri - 2

7. Bahar aylarında açan erguvan ağaçları ile anılan Emirgan; çınar altı kahveleri, tarihî ahşap evlerle dolu sokakları, aniden karşımıza çıkan merdivenleri ve sıcakkanlı esnafıyla, kimliğini muhafaza eden güzel bir Boğaziçi köyü.

Bu cümlelerin özellikleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Olumlu - kurallı - isim - sıralı
B) Olumsuz - kurallı - fiil - bağlı
C) Olumlu - devrik - fiil - birleşik
D) Olumlu - kurallı - isim - birleşik
E) Olumsuz - devrik - isim - basit

8. (I) Bu dünyayı yazarak algılamak ne tuhaf bir tecrübe. (II) İnsan yazmadığı zaman varlığını duyumsayamaz oluyor. (III) Sanki çeperleri kırmanın başka yolu yokmuş, kelimeleri yan yana dizmeyince kanatlar yaralı gövdeye yapışıp kalırmış gibi... (IV) Her yazar en iyi bildiği şeyden yola çıkar, kendi macerasını başka tecrübelerin içinden geçirip bazen açıktan bazen de kırk kat örtüye sararak anlatır. (V) Yazmanın merkezine gidince tek bir büyük hikâye vardır fakat buradan koparılan parçalara bakarsak kimsenin hikâyesi ötekine benzemez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle yüklemi isimdir.
B) II. cümle biçimce olumsuz, anlamca olumlu cümledir.
C) III. cümle eksiltili cümledir.
D) IV. cümle kurallı ve sıralı bir cümledir.
E) V. cümle olumsuz bir fiil cümlesidir.

9. Halk edebiyatı ----

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa yapı bakımından diğerlerinden farklı olur?

- A) sanatçıları, şiirlerinde hece ölçüsünün çeşitli kalıplarını kullanmışlardır.
B) ürünleri cönk adı verilen kitaplarda toplanmaktadır.
C) ve divan edebiyatı aynı yüzyıllarda gelişip yayılmıştır.
D) sahasında çalışan araştırmacılar derleme ve tarama faaliyetleri yapmaktadır.
E) üç koldan ilerleyen bir edebî akımı ifade etmektedir.

10. Aşağıdaki atasözleri yapıcı ikişerli eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) Bir deli kuyuya bir taş atar, kırk akıllı çıkaramazmış.
B) Korkulu rüya görmektense uyanık yatmak evladır.
C) Bugünkü tavuk yarınki kazdan iyidir.
D) Malın iyisi suya yakın, daha iyisi eve yakın.
E) Arpacıya borç eden ahırını tez satar.

11. (I) Bütün kardeşlerine sahip çıktı. (II) Hayvanları ve doğayı çok severdi. (III) Bütün okulları başarıyla okudu. (IV) Çok güçlü bir yapısı vardı. (V) Kardeşleri için çok emek verdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, fiil cümlesi değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. (I) Yağmur yağarken gök gürültüsü meydana geldiğinde hiç korkmam. (II) Ses olsun, kuşlar ötüşerek uçsun yeter ki. (III) Çaylar şekerli olsun ki kaşıklar şıkır şıkır ses çıkarsın. (IV) Konuşulacak bir şeyler olsun. (V) Dost olsun, arkadaşı olsun; teyzeler, amcalar olsun.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, zarf tümlecisi bulunan bir fiil cümlesidir.
B) II. cümle, sıralı cümledir.
C) III. cümle, olumlu fiil cümlesidir.
D) IV. cümle, birleşik yapı bir cümledir.
E) V. cümle, özneleri bağımlı sıralı cümledir.

